

Torpaq bəşəriyyətin bütün canlılarının varlığının özətidir, əzəlidir. Torpaq Yer üzünün həm varlıq təmsali, məfumu, həm də reallığıdır. Torpaq həyatdır. Həyat isə yaşam deməkdir. Yaşam isə reallıq, həqiqətdir. İnsan bəşəriyyətin şüurlu varlığıdır. Hər bir insan dünyaya göz açdığı toplumu - ailəsini və məkanını sevir. Ta körpəlikdən ata-babalarının məskən saldığı torpaq ona, onun yaşamasına tən olar. Şüuru düşüncələrlə də insan öz məkanını sevir, əzizləri üçün, gələcək nəsilləri üçün onu qoruyur. Bax, onun yaşamasına, həyatına tən olan o məkandan başlanar Vətən. O məkanda onun isti ocağı olar, həyat təzi keçər və bir nəslin başlanğıcı yer alır. O nəsəl şəcərə kimi əhatə dairəsini genişləndirdikcə həyat da davamlı şəkildə mövcud olar. Ona aid olan torpağı hər bir insan övladı qoruyur. Şeytani hisslərin mənsub olduğu insanlar başqalarının xoş, firavan həyatına qibtə edər və ona aid olmayanlara göz dikər. Sərvət əldə etmək və daha güclü, zəngin olmaq üçün "ölüm-dirim" müharibələri edər, qəsbkarlığa, yağmalığa başlayar. Müharibə var-dövlət, sərvət toplamaq və qarətçiliklə güclü olmaq və insanları güclü olduqdan sonra itaətə, məhkumluğa məcbur etmək deməkdir. İnsanlığa zidd olan bu düşüncə müharibə etmək iddiasında olan hər kəsin əqidə və xislətini amsız düşüncə və iddialarla çulğalayır və onlar qəddarlaşır, faşist və nankor bir topluma çevrilir.

Ancaq öz həyatı və aid olduğu məkanı qorumaq üçün mübarizəyə qalxan insanlar qanı, canı "bahasına" müdafiyyə qalxar. Torpaqlarını, ailəsini qorumaq üçün yaşam mücadiləsi edər. Bax, o zaman o torpaqlar vətənləşər, ailəsi və yaşadığı əhatə dairəsindəki insanlar xalq olar və Vətən uğrunda müharibə başlanar. İşğal altında qalan hər qarış torpaq üçün vətənpərvər ruhlu övladlar son damla qanına kimi vurur, "ölümün" gözüne dik baxarlar. Demək, torpağı Vətən edən uğrunda tökülən qandır, ölümün gözüne dik baxan şəhadət yolçuları isə Vətən qayalarında "mamır olub bitənlər"dir.

Azərbaycan torpağı öz əsrəngiz gözəlliyi və zəngin sərvəti ilə tarix boyu istilaçıların hücum və talanlarına məruz qalmışdır. Bütöv Azərbaycan tarix boyu gücünə güc çatmadığı üçün, qüvvət və qüdrəti-

Beş illik zəfər tarixi və vətənpərvərlik

nə görə "parçalanmalara" məruz qalmışdır. Bu, tarixi xronologiyadan, salnamələrdən daha aydın görünür.

Ancaq Azərbaycan xalqı qəhrəman və cəsur bir xalqdır. İllər keçsə də yenə özünə aid olanları təkrar geri almağı bacarır və yağmalanan hər şeyi tarixi köklərə əsasən bərpa edir. Xülasə, Azərbaycan yenilməz gücə malik bir dövlət və dövlətə aid olan əhalisi

mədi. Səhsiz-hesabsız terror hadisələri baş verdi, faciələr törədildi, qətləmlər baş verdi. Artıq səbr tükənirdi...

2020-ci ilin iyul - Tovuz hadisələri və bu hadisələr zəminində igid hərbçilərimizin xaincəsinə ölümü (Polad Həşimov, İlqar Mirzəyev və s.) erməni terrorunun marağ və məqsədi xalqın səbrini daşdırdı. Ölkə Prezidenti, Ali Baş Komandan İlham Əliyev sentyabr ayında

niyyəti ilə vuruşurdu.

Onlar Vətən uğrunda döyüşdülər

Azərbaycanımızın bütün bölgələrdən olan vətənpərvər oğulları mərdliklə döyüşdülər. Onlar arasında qədim Qəbələ torpağının övladları, Polad kimi oğulların davamçıları da var idi. Qəbələli gənclərin döyüş əzmkarlığı onların şəhadətə belə göz qırpmadan yolçu olmalarının bariz nümunəsidir.

də qəhrəman bir xalqdır. Babək-Cavanşirlərdən Polad və İlqarlar və onların daha gənc davamçıları nadək döyüşən və mübarizə aparan bir qəhrəmanlıq salnaməsi xalqın tarixi sərvətidir, gözəl titulu.

Azərbaycanın ən gözəl güşəsidir Qarabağ. Bu gözəlliyi mənimsəmək üçün qonşu Ermənistan bəzi faşist və nasist xislətli dövlətlərin köməyi ilə Azərbaycan torpaqlarının 20 faizini işğal etdi. Əlbəttə bu işğalda ölkədə baş verən daxili çekişmələr də müstəsna deyildir. Bu 30 il əvvəl baş versə də, bir an belə vətənpərvər insanların yaddaşından silinmədi. Ölkə rəhbərliyi qan töküləndən, siyasi yolla torpaqlarımızın azad olunması üçün daim mübarizə apardı. BMT-də qəbul olunmuş qərar və qətnamələr sənəd üzərində qaldı. Atəşkəs olmasına rəğmən (1994-cü il, may) sərhəddənəri zonalarda 30 il ərzində atəş səsləri heç kəs-

qisas müharibəsinin başlanması ilə əlaqədar səfərbərlik elan etdi və xalqı müraciət etdi. Xalq və dövlət yekdilliklə eyni məqsədə gəldi və sentyabrın 27-də (Qisas) Vətən Müharibəsi başlandı. Bu müharibə elə bir dövrə başlanmışdı ki, COVID pandemiyası dünyanın bir çox ölkələrində tüğyan edirdi. Ancaq xalqımızın igid oğullarını birləşdirən güclü ordumuz hər gün, hər saat belə döyüşə-döyüşə irəlilədi. İşğal altında olan torpaqlarımız qəhrəmanlıq mübarizəsi ilə geri qaytarıldı. 20 faiz torpaqlarımızın işğal altında olan şəhər, qəsəbə və kəndlərinin çox hissəsinin yağmalanaraq xarabalığa çevrilməsi hər bir döyüşçünün düşməne qarşı nifrətini artırır və döyüş əzmini qüvvələndirirdi. Geri qaytarılan hər qarış torpaq igidlərimizin qanı, canı, sağlamlığı bahasına olsa da, hər kəs qisas almaq, zəfər qazanmaq

2020-ci ildə erməni mənfurları ilə mübarizədə, döyüşlərdə Azərbaycanın Milli qəhrəmanı Polad Həşimov başda olmaqla 44 günlük döyüşlərdə və antiterror hadisələri zamanı 43 nəfər şəhidimiz olmuşdur. Onlar Qəbələ rayonunda (Polad Həşimov istisna olmaqla) dəfn olunan igidlərimizdir. Həmçinin Bakının müxtəlif rayonlarında, Göyçayda, Mingəçevirdə və s. məkanlarda da əslən qəbələli gənc igid döyüşçülərimiz dəfn olunmuşlar. Allah bütün şəhidlərimizə rəhmət eləsin.

Rayonumuz üzrə 44 günlük Vətən Müharibəsində sağlamlığını itirən gənclərimiz də vardır. Onlar bu günün canlı şəhidləridir. Axı onlar arasında bədən üzvlərini "şəhid" verən gənclərimiz də vardır. Sağlamlığını qurban verən 167 nəfər hərbi qulluqçudan 83 nəfəri səfərbərliyə cəlb olunanlar, 84 nəfəri həqiqi hərbi xidmətdə olan çağırış-

çılar, 1 nəfər polkovnik-leytenant, 1 nəfər mayor, 4 nəfər baş leytenant, 6 nəfəri leytenant, 14 nəfəri MAXE, 4 nəfəri gizir, 2 nəfəri hərbi həkim, 135 nəfəri isə əsgərdir.

Həmçinin 2020-ci ilin iyul hadisələrində ağır yaralanan və o hadisənin canlı şahidi olan Təbriz Kərimov da qəbələlidir.

Onlar Vətən uğrunda vuruşdular. Həmişə bahar ömrünün əbədiyyətini də qazananlar oldu, gənc ömrünü ağır-acıya nəsib edənlər də. Yüzlərlə gənc isə qazi adı almada da, psixoloji travmalar alaraq həyatlarına, yaşamlarına xoş olmayanları qazandı. Ancaq döyüş gədənər yalnız bir amalla döyüşdüylər üçün yaralanan igidlərimiz belə "Vətən sağ olsun!" deyirlər. Acı yaşayan şəhid valideynləri isə "Övladlarımız Vətən yolunda qəhrəmanlıq göstərdi və xalqın övladı olaraq əbədiyyətə qovuşdular. Tarixi yenidən yazıldı!" - deyirlər.

Şəhidlər - ölümsüzlərdir

Onları yaşatmaq hər bir vətəndaşın müqəddəs borcudur. Onların qanları ilə yuyulub mənfur düşmənin "addımları" Onların döyüş əzmi ilə qazanılıb 30 ildən sonra Qələbə! Onların qanı ilə güclənib torpaq! Hər qarışında igidlərin qanı var; nəfəsi duyulur. Külək və yağışlar, günəş və qarlar şəhid qanını, son nəfəsini, igidlərin səsinə, daxili nərəsini paylayıb bütün Vətən torpaqlarına! Ruhları göylərdə daima seyrçimiz!

Onları unutmaları? Zəfər tarixini yazan igidlərimiz bizlərin qan yaddaşında! Kaş ki, hər kəsin qan yaddaşı təmiz ola, o qan unatqanlıq xəstəliyindən uzaq ola! Unutmamalıyıq ki, şəhidlər ölməzdir - nə qədər ki, xatırlanırlar, yaşayırlar. Şəhidlər şəhid olub ölmürlər, yalnız unudulan zaman ölərlər! Biz isə nə qədər ki, həyatda varıq, onları yaşatmalıyıq! Həm də sabahki nəsəl üçün, gələcək nəsillər üçün yaşatmalıyıq! Ancaq necə?

Nəsəlbənəsil yaşatmaq üçün

Zəfər tarixindən 5 il keçir. Bu tarixin 5-ci ildönümünü bu günlərdə qeyd etdik. Bu beş ildə şəhidlərin ruhlarını sevindirdikmi?! Onların əzizlərini ziyarət etmək, sağalmayan yaralarına, dərdlərinə ortaqlıq olmaq, gənc nəsəle onların qəhrəmanlıqlarını nümunə olaraq təbliğ etmək, şəhidlərin mövludunu - doğum günlərini və anım günlərini qeyd etmək, məzarlarını ziyarət etmək, ailələrinə baş çəkmək, onları

(Ardı 8-ci səhifədə).

Tibb və psixologiya, qürurvericilik...

Tibb və təhsildə birgə inteqrasiya hər bir insanın - yaşlı və gənc olmasına baxmayaraq düşüncə tərzində, psixologiyasında müsbət rol oynayır. Yaşadığımız zamana doğru və düzgün inteqrasiya olaraq həyatın nəbzini tutmaq və əsrin yeniliklərini dərk edərək qəbul etmək insanın yaşayış tərzində müstəsna dır. İnsanlığı dərk edərək yaşamaq və qorumaq üçün XXI əsrin yeni elmi sayılan "Alternativ psixologiya"ni düzgün dərk etmək və öyrənmək hər bir vətəndaşın vicdani borcu sayılır. Məhz buna görə də, qəzetimizin bu sayında dərc olunan bu yazının oxucular tərəfindən maraqla qarşılanmasına inanırıq.

Hər bir vətəndaşımızın milli və bəşəri dəyərlərə sahib olması insanlığın qorunmasına verdiyi töhfə-

lər Vətən üçün qürurvericidir. "Alternativ psixologiya" XXI əsrin yeni elmi kimi canlı sistemlərin zaman və məkan daxilində davranışlarının və metamorfizmalarının öyrənilməsində yeni imkanlar açır. Tibbi biologiya üzrə elmlər doktoru, professor Y.S. İbadovun tətbiq etdiyi psixografika metodu ("Metamorfosa səbəbi üzrə iş" metodu) canlı orqanizmlərin faza sistemlərinin tədqiqindən və onların həyat fəaliyyətini pozan neqativ informasiya mənsəli blokların üzə çıxarılmasından ibarət olub, insanın mənəvi-psixoloji yüksəlişinə xidmət edir. Metodu tətbiqi təbiətlə insan arasında olan

qarşılıqlı təsirlərin xarakterini qiymətləndirməyə imkan verir, təkəcə fiziki bədən deyil, həm də energetik bədənleri təmizləməyə və sağlamlaşdırmağa imkan yaradır.

Oksford Akademiyası İttifaqının akademiki Yaşar Saday oğlu İbadov Azərbaycanımızı layiqincə dünyada təmsil edən "Alternativ Psixologiya" Elminin müəllifidir. Onun tibb sahəsində insanların tibbi-psixoloji sağlamlığının beynəlxalq səviyyədə qorunması yolunda dünya təbabətinə gətirdiyi elmi yeniliklər və töhfələr qürurvericidir. Qalib Azərbaycanı Akademiyasının, doğulduğu Qarabağın azadlığına qovuş-

ması sevincini yaşayan Yaşar həkim növbəti uğura imza atmışdır. İngiltərənin Oksford Akademiyası İttifaqında 7 noyabr 2024-cü il tarixindən Alternativ Psixologiya Departamenti fəaliyyətə başlayıb.

Departamentin rəhbəri dünya şöhrətli azərbaycanlı alim, Tibbi biologiya elmləri doktoru, professor, "Alternativ psixologiya" elminin müəllifi, Oksford Akademiyası İttifaqının akademiki, "Yay-Osido" İnnovasiya İnkişaf Mərkəzi"nin təsisçisi və direktoru Yaşar Saday oğlu İbadovdur. O həm də Beynəlxalq Nobel mükafatı İnformasiya komissiyasının eksperti olmaqla yanaşı, özü də Nobel mükafatı namizədir.

Orijinal dəsti-xətti olan, elmi nailiyyətləri ölkəmizdə və onun hüdudlarından kənarda uğurla təqdim olunan akademik Yaşar İbadovun Alternativ psixologiya Departamentinin fəaliyyəti ilə bağlı təqdimatı zamanı, nəzəri və praktiki elmi nailiyyətləri və nanotexnologiya ilə hazırlanmış harmonizatorlarının, ixtira-

larının, praktik olaraq insanların sağlamlığının qorunmasına verdiyi töhfələr və nəticələr haqqında məlumatları iştirakçılar tərəfindən maraqla qarşılanmışdır.

Akademiyanın yaratdığı "Alternativ psixologiya" - XXI əsrin elmi kimi zamanın mövcud olan problemlərinin həlli istiqamətində bəşəriyyətə öz töhfəsini verə biləcək informasiya elmidir. Bu elm təbiət qanunlarına əsaslanaraq insanlığa xidmət etməkdədir. Akademik Yaşar Saday oğlu İbadov dünyanın aparıcı ölkələrindən olan ABŞ, İngiltərə, Türkiyə, Rusiya, Avropa ölkələrinin akademialarının fəxri üzvü, Beynəlxalq Sistemologiya Akademiyasının, Ukrayna və Gürcüstanın Milli Elmlər Akademiyalarının həqiqi üzvü seçilmişdir.

2023-cü ildə Yaşar Saday oğlu İbadov İtaliyanın Roma şəhərində keçirilmiş konqresdə Beynəlxalq Biznes İnstitutunun Azərbaycanı

(Ardı 7-ci səhifədə).